

KARTY PRACY

ĆWICZENIA

dla dzieci z zaburzeniami
przetwarzania słuchowego
(APD)

Wstęp

Zaburzenia przetwarzania słuchowego to termin stosowany w medycynie (audiologii), psychologii i pedagogice do określenia zespołu objawów wynikających z nieprawidłowego funkcjonowania wyższych funkcji słuchowych.

Centralne zaburzenia przetwarzania słuchowego (czyli APD lub CAPT) – to zaburzenia pracy zmysłu słuchu wynikające z nieprawidłowości na poziomie centralnego układu nerwowego, czyli inaczej mówiąc – ośrodkowego układu nerwowego, przy prawidłowej budowie i pracy jego części obwodowej (uszu), które obejmują szeroki zakres objawów¹. Oznacza to, że wynikają one z niewłaściwej współpracy narządów słuchu z mózgiem, który błędnie rozpoznaje i interpretuje dźwięki docierające do uszu. W efekcie, chociaż słuch jest prawidłowy, osoba ma problemy ze zrozumieniem tego, co słyszy.

Mózg osoby z APD nie potrafi rozpoznawać i interpretować dźwięków, w tym również dźwięków mowy. Objawia się to niewłaściwym przetwarzaniem bodźców słuchowych. W niniejszej publikacji pragnę przedstawić istotę zaburzeń przetwarzania słuchowego i ich konsekwencje w powstawaniu trudności szkolnych. Należy podkreślić, iż dziecko uczy się najefektywniej poprzez kontakt z drugim człowiekiem, będący podstawą głębokiego przetwarzania informacji.

Przyczyny zaburzeń APD

Zaburzenia przetwarzania słuchowego wynikają z mikrouszkodzeń części mózgu odpowiedzialnych za interpretację bodźców akustycznych. Mikrouszkodzenia te mogą mieć różne źródła.

Wyróżnia się trzy kategorie centralnych zaburzeń przetwarzania słuchowego ze względu na ich etiologię:

- APD rozwojowe – występujące u dzieci z objawami APD, u których czułość słuchu jest w normie i nie stwierdzono innej przyczyny zaburzeń słuchu; jego skutki mogą utrzymywać się w dorosłości;
- APD nabyte – występujące prawdopodobnie wskutek wydarzeń z okresu płodowego i po urodzeniu, np. wcześniactwo, wylewy, wysoki poziom bilirubiny, cytomegalia, toksoplazmoza;
- APD wtórne – występujące po niedosłuchach przewodzeniowych, których przyczyną było przewlekłe wysiękowe zapalenie ucha środkowego (OMS) w okresie rozwojowym.

Najczęstsze przyczyny zaburzeń przetwarzania słuchowego:

- w okresie prenatalnym: infekcje wirusowe; intoksykacja alkoholem, tytoniem, środkami odurzającymi, lekami; ekspozycja na ołów; nieprawidłowe ułożenie szyi płodu skutkujące jednostronnym uszkodzeniem słuchu;

¹ <https://www.sluchmed.pl/aktualnosci/2020/centralne-zaburzenia-przetwarzania-sluchowego>

- podczas porodu: niedotlenienie i urazy mechaniczne;
- w okresie postnatalnym: wady słuchu, których rehabilitacja nie przebiega prawidłowo; wysiękowe zapalenia ucha środkowego; zablokowanie przewodu Eustachiusza; nadmierna stymulacja bodźcami słuchowymi; niedotlenienie w czasie snu z powodu przerośniętego migdałka gardłowego; choroby metaboliczne; epilepsja².

Ponadto wśród wielu przyczyn APD wymienia się także:

- neuroinfekcje i infekcje wirusowe w okresie noworodkowym,
- urazy i nowotwory ośrodkowego układu nerwowego,
- udary,
- uszkodzenia toksyczne,
- predyspozycje genetyczne.

Według dra Senderskiego na fakt zwiększenia liczby dzieci, które mają problemy z percepcją słuchową (przy prawidłowej czułości słuchu), ma wpływ nadmierna stymulacja bodźcami wzrokowymi oraz słuchowymi (Internet, gry komputerowe, telewizja itp.), która powoduje przekroczenie możliwości percepcji dziecka, zaburzając jego proces nabywania umiejętności komunikowania się³.

Zaburzenia APD w dużej mierze wpływają na niepowodzenia szkolne ucznia. Nadmiar bodźców upośledza możliwości filtrowania i selekcji informacji, a w konsekwencji prowadzi do zaburzeń koncentracji uwagi.

W tym właśnie kontekście opracowałam niniejsze praktyczne ćwiczenia angażujące funkcje percepcyjno-motoryczne dziecka. W niniejszej publikacji szczególną uwagę pragnę zwrócić na zaburzenia przetwarzania słuchowego występujące u dzieci klas I–III szkoły podstawowej.

Najczęstsze symptomy

Na zaburzenia przetwarzania słuchowego składa się zespół wielu różnorodnych symptomów.

Do najczęściej występujących objawów omawianego syndromu należą⁴:

- nierozróżnianie podobnych dźwięków mowy,
- trudności ze zrozumieniem mowy w hałaśliwym otoczeniu,
- zaburzenia rozumienia mowy zniekształconej,
- problemy z lokalizacją źródła słyszanych dźwięków,
- kłopoty z oceną natężenia, wysokości, długości, kolejności słyszanych dźwięków,
- brak umiejętności selekcjonowania bodźców słuchowych,
- trudności ze skoncentrowaniem się na bodźcach słuchowych,

² <https://pedagogika-specjalna.edu.pl/terapia-pedagogiczna/zaburzenia-przetwarzania-sluchowego/>

³ <https://www.sluchmed.pl/aktualnosci/2020/centralne-zaburzenia-przetwarzania-sluchowego>

⁴ <https://pedagogika-specjalna.edu.pl/terapia-pedagogiczna/zaburzenia-przetwarzania-sluchowego/>

Kosmos¹⁰

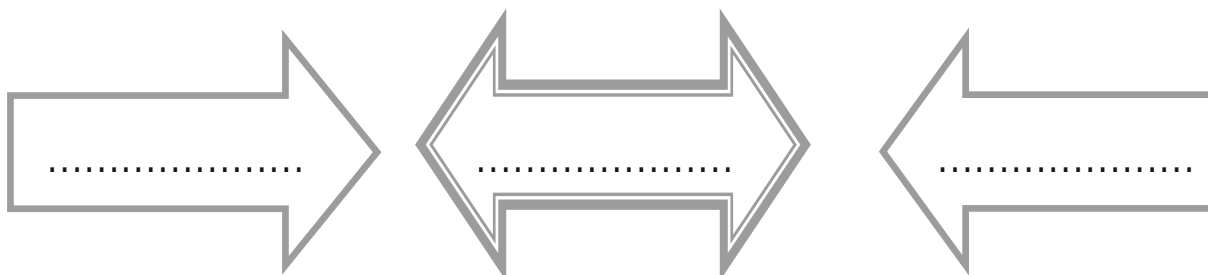
Co to za przestrzeń
między Ziemią, księżycem
dużymi planetami
oraz innymi gwiazdami?

1. Przeczytaj uważnie zagadkę i pokoloruj rysunek. Następnie odszukaj i wypisz słowa ukryte w wyrazie „kosmos”. Można przedstawiać litery.

Karta pracy

KOSMOS

¹⁰ <https://zagadkidladzieci.net/zagadki/Zagadki+dla+dzieci+o+kosmosie?page=2>